

18.4.2024

A9-0399/ 001-001

MUUDATUSETTEPANEKUD 001-001

Majandus- ja rahanduskomisjon

Raport

Danuta Maria Hübner

A9-0399/2023

Kesksete vastaspoolte suhtes oleva kontsentratsiooniriski ja keskselt kliiritavate tuletistehingute vastaspoole riski käsitlemine

Ettepanek võtta vastu direktiiv (COM(2022)0698 – C9-0411/2022 – 2022/0404(COD))

Muudatusettepanek 1

EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSED*

komisjoni ettepanekule

2022/0404 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiive 2009/65/EL, 2013/36/EL ja (EL) 2019/2034 seoses kesksete vastaspoolte suhtes oleva kontsentratsiooniriski ja keskselt kliiritavate tuletistehingute vastaspoole riski käsitlemisega

(EMPs kohaldatav tekst)

* Muudatused: uus või muudetud tekst on märgistatud *paksus kaldkirjas*, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga **■**.

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 53 lõiget 1,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust¹,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²
ning arvestades järgmist:

- (1) Selleks et tagada kooskõla määrusega (EL) nr 648/2012 ja siseturu nõuetekohane toimimine, on vaja direktiivis 2009/65/EL sätestada ühtsed eeskirjad vastaspoole riski käsitlemiseks vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate (eurofondid) tehtavate tuletistehingute puhul, kui tehingud on kliirinud keskne vastaspool, kes on saanud tegevusloa või keda on tunnustatud kõnealuse määruse alusel. Direktiiviga 2009/65/EL kehtestatakse vastaspoole riskile regulatiivsed piirangud üksnes börsiväliste tuletisinstrumentidega tehtavatele tehingutele, olenemata sellest, kas tuletisinstrumentid on keskselt kliiritud. Kuna keskne kliirimiskord maandab tuletislepingutele omast vastaspoole riski, on kohaldatavate vastaspoole riski piirmäärade kindlaksmääramisel vaja arvesse võtta, kas tuletisinstrumenti on keskselt kliirinud keskne vastaspool, kes on saanud tegevusloa või keda on tunnustatud kõnealuse määruse alusel, ning kehtestada börsil kaubeldavatele ja börsivälistele tuletisinstrumentidele võrdsed tingimused. Lisaks on regulatiivsel ja ühtlustamise eesmärgil vaja kaotada vastaspoole riski piirmäärad üksnes juhul, kui vastaspoole kasutavad kliirivatele liikmetele ja nende klientidele kliirimisteenuste osutamiseks määruse (EL) nr 648/2012 kohaselt liikmesriigis tegevusloa saanud või tunnustatud keskseid vastaspooli.
- (2) Selleks et aidata kaasa kapitaliturgude liidu eesmärkide saavutamisele, on kesksete vastaspoolte tõhusaks kasutamiseks vaja käsitleda teatavaid keskse kliirimise kasutamise takistusi direktiivis 2009/65/EL ning esitada täpsustusi direktiivides 2013/36/EL ja (EL) 2019/2034. Liidu finantssüsteemi liigne tuginemine süsteemselt olulistele kolmandate riikide kesksetele vastaspooltele (teise taseme kesksed vastaspoole) võib tekitada finantsstabiilsusega seotud probleeme, millega tuleb

¹ ELT C 385, 15.11.2017, lk 10.

² ELT C 434, 15.12.2017, lk 63.

asjakohaselt tegeleda. Selleks et tagada liidus finantsstabiilsus ja maandada piisavalt võimalikke ülekanduva mõju riske kogu liidu finantssüsteemis, tuleks seetõttu kehtestada asjakohased meetmed, et edendada kesksete vastaspoolte suhtes olevatest riskipositsioonidest tuleneva kontsentratsiooniriski kindlakstegemist, juhtimist ja jälgimist. Sellega seoses tuleks direktiive 2013/36/EL ja (EL) 2019/2034 muuta, et kutsuda finantsinstitutsioone ning investeerimisühinguid üles astuma vajalikke samme oma ärimudeli kohandamiseks, et tagada kooskõla määruse (EL) nr 648/2012 läbivaatamisega kehtestatud uute kliirimisnõuetega, ning parandama üldiselt oma riskijuhtimistavasid, võttes arvesse ka oma turutegevuse laadi, ulatust ja keerukust.

Samuti tuleks muuta direktiive 2013/36/EL ja (EL) 2019/2034, et selgitada põhjalikumalt pädevate asutuste rolli mis tahes ülemäärase kontsentratsiooniriski käsitlemisel, mis võib tuleneda nende järelevalve all olevate krediidasutuste ja investeerimisühingute riskipositsioonidest kesksete vastaspoolte suhtes, eelkõige selliste kolmandate riikide kesksete vastaspoolte suhtes, kes on liidu või ühe või mitme liikmesriigi jaoks süsteemselt olulised ja pakuvad teenuseid, mille Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) on tunnistanud süsteemselt oluliseks. Lisaks peaksid pädevad asutused olema paremini varustatud teise samba kohaste täiendavate üksikasjalikumate vahendite ja volitustega, et võimaldada neil võtta oma järelevalvealaste hindamiste järelduste põhjal sobivaid ja otsustavaid meetmeid.

- (2a) ***Pädevatele asutustele tuleks anda volitused vaadata läbi kavad, mille krediidasutused ja investeerimisühingud on kohustatud välja töötama, võttes arvesse aktiivse konto nõude kalibreerimist käsitlevat metoodikat. Selliste kavade nõuetekohaseks läbivaatamiseks peaksid pädevate asutuste käsutuses olema üksikasjad selliste süsteemselt oluliste kliirimisteenuste määra kohta, mida finantssektori ja finantssektorivälised vastaspoolad, kelle suhtes kohaldatakse määruse (EL) nr 648/2012 artikli 7a lõike 5 kohast kliiringukohustust, peavad hoidma liidu kesksete vastaspoolte aktiivsetel kontodel.***
- (3) Seepärast tuleks direktiive 2009/65/EL, 2013/36/EL ja (EL) 2019/2034 vastavalt muuta.
- (4) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke – tagada, et krediidasutused, investeerimisühingud ja nende pädevad asutused jälgivad ja leevendavad piisavalt kontsentratsiooniriski, mis tuleneb selliste teise taseme kesksete vastaspoolte suhtes olevatest riskipositsioonidest, kes pakuvad süsteemselt olulisi teenuseid, ning kõrvaldada vastaspoole riski piirmäärad

tuletistehingute puhul, mida keskselt kliirib määruse (EL) nr 648/2012 kohaselt tegevusloa saanud või tunnustatud keskne vastaspool – ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2009/65/EÜ muutmine

Direktiivi 2009/65/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 2 lõikesse 1 lisatakse punkt u:

„u) „keskne vastaspool“ – keskne vastaspool Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012*² artikli 2 punkti 1 tähenduses.

*² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).“

2) Artiklit 52 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 teise lõigu sissejuhatav sõnastus asendatakse järgmisega:

„Tuletistehingus, mida ei kliirita keskselt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 14 kohaselt tegevusloa saanud või kõnealuse määruse artikli 25 kohaselt tunnustatud keskse vastaspoole kaudu, ei tohi eurofondi riskipositsioon vastaspoole suhtes ületada:“;

b) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

i) esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid võivad lõike 1 esimeses lõigus sätestatud 5 % piirmäära suurendada kuni 10 %ni. Sel juhul ei tohi kõigi selliste emitentide vabalt võõrandatavate väärtpaberite ja rahaturuinstrumentide koguväärtus, millest igasse on eurofond investeerinud üle 5 % oma varast, ületada 40 % tema

vara väärtusest. Nimetatud piirmäära ei kohaldata hoiuste suhtes ja tuletisinstrumentidega tehtavate tehingute suhtes, kui need tehakse finantseerimisasutustega, kelle suhtes kohaldatakse usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet.“;

ii) teise lõigu punkt c asendatakse järgmisega:

„c) riskipositsioone, mis tulenevad kõnealuse asutusega tehtavatest tuletistehingutest, mida ei kliirita keskselt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 14 kohaselt tegevusloa saanud või kõnealuse määruse artikli 25 kohaselt tunnustatud keskse vastaspoolte kaudu.“

Artikkel 2

Direktiivi 2013/36/EL muutmine

Direktiivi 2013/36/EL muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 74 lõike 1 [punkt b] asendatakse järgmisega:

„[b)] tõhusad protsessid selliste riskide kindlakstegemiseks, juhtimiseks, jälgimiseks ja nendest teatamiseks, millega nad lühikeses, keskpikas ja pikas perspektiivis kokku puutuvad või võivad kokku puutuda, sealhulgas keskkonna-, sotsiaalsed ja juhtimisriskid ning kesksete vastaspoolte suhtes olevatest riskipositsioonidest tulenev kontsentratsioonirisk, võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012^{*1} artiklis 7a sätestatud tingimusi;

^{*1} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabeohoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).“

2) Artikli 76 lõikesse 2 lisatakse järgmine lõik:

„Liikmesriigid tagavad, et juhtorgan töötab välja konkreetsed kavad ja mõõdetavad eesmärgid kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 7a sätestatud osakaaludega, et jälgida ja käsitleda kontsentratsiooniriski, mis tuleneb riskipositsioonidest selliste kesksete vastaspoolte suhtes, kes pakuvad liidu või ühe või mitme liikmesriigi jaoks süsteemselt olulisi teenuseid.“

3) Artiklisse 81 lisatakse järgmine lõige:

„Pädevad asutused hindavad ja jälgivad finantsinstitutsioonide selliste tavade arengut, mis on seotud kesksete vastaspoolte suhtes olevatest riskipositsioonidest tuleneva

konsentratsiooniriski juhtimisega, sealhulgas käesoleva direktiivi artikli 76 lõike 2 kohaselt välja töötatud kavasid, samuti edusamme, mida on tehtud finantsinstitutsioonide ärimudelite kohandamisel liidu asjaomaste poliitikaeesmärkidega, võttes arvesse määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 7a sätestatud nõudeid.“

4) Artiklisse 100 lisatakse lõige [5]:

„[5]. Euroopa Pangandusjärelevalve koostab kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artikliga 16 ja koostöös Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 16 suunised, et tagada järjepidev meetodika kesksete vastaspoolte suhtes olevatest riskipositsioonidest tuleneva konsentratsiooniriski integreerimiseks järelevalvealastesse stressitestidesse.“

5) Artikli 104 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„Käesoleva direktiivi artikli 97, artikli 98 lõike 1 punkti b ning lõigete 4, 5 ja 9, artikli 101 lõike 4 ja artikli 102 ning määruse (EL) nr 575/2013 kohaldamisel on pädevatel asutustel vähemalt järgmised volitused:“;

b) lisatakse punkt [n]:

„[n)] õigus nõuda, et finantsinstitutsioonid vähendaksid keskse vastaspoolte suhtes olevaid riskipositsioone või korrigeeriks riskipositsioone oma kliirimiskontodel kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 7a, kui pädev asutus leiab, et selle keskse vastaspoolte suhtes esineb ülemäärane konsentratsioonirisk.“

Artikkel 3

Direktiivi (EL) 2019/2034 muutmine

Direktiivi (EL) 2019/2034 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 26 lõike 1 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) tulemuslikud protsessid, et määrata kindlaks, juhtida ja jälgida riske või anda teada riskidest, mis investeerimisühingutele tekivad või võivad tekkida või mida investeerimisühingud tekitavad või võivad tekitada teistele, sealhulgas konsentratsioonirisk, mis tuleneb riskipositsioonidest kesksete vastaspoolte suhtes, võttes arvesse määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 7a sätestatud tingimusi.“

2) Artikli 29 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

- a) lisatakse punkt e:
„e) kesksete vastaspoolte suhtes olevatest riskipositsioonidest tuleneva kontsentratsiooniriski olulised allikad ja mõju ning mis tahes oluline mõju omavahenditele.“;
- b) lisatakse järgmine lõik:
„Esimese lõigu punkti e kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et juhtorgan töötab välja konkreetsed kavad ja mõõdetavad eesmärgid kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 7a sätestatud osakaaludega, et jälgida ja käsitleda kontsentratsiooniriski, mis tuleneb riskipositsioonidest selliste kesksete vastaspoolte suhtes, kes pakuvad liidu või ühe või mitme liikmesriigi jaoks süsteemselt olulisi teenuseid.“
- 3) Artikli 36 lõikesse 1 lisatakse järgmine lõik:
„Esimese lõigu punkti a kohaldamisel hindavad ja jälgivad pädevad asutused investeerimisühingute selliste tavade arengut, mis on seotud kesksete vastaspoolte suhtes olevatest riskipositsioonidest tuleneva kontsentratsiooniriski juhtimisega, sealhulgas käesoleva direktiivi artikli 29 lõike 1 punkti e kohaselt välja töötatud kavasid, samuti edusamme, mida on tehtud investeerimisühingute ärimudelite kohandamisel liidu asjaomaste poliitikaeesmärkidega, võttes arvesse määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 7a sätestatud nõudeid.“
- 4) Artikli 39 lõiget 2 muudetakse järgmiselt:
- a) sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:
„Käesoleva direktiivi artikli 29 punkti e, artikli 36, artikli 37 lõike 3 ja artikli 39 ning määruse (EL) nr 575/2013 kohaldamisel on pädevatel asutustel vähemalt järgmised volitused:“;
- b) lisatakse punkt n:
„n) nõuda, et finantsinstitutsioonid vähendaksid keskse vastaspoole suhtes olevaid riskipositsioone või korrigeeriks riskipositsioone oma kliirimiskontodel kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 7a, kui pädev asutus leiab, et selle keskse vastaspoole suhtes esineb ülemäärane kontsentratsioonirisk.“

Artikkel 4

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... [*väljaannete talitus: palun lisada kuupäev – 12 kuud pärast Euroopa turu infrastruktuuri määruse läbivaatamise määruse jõustumist*]. Liikmesriigid edastavad kõnealuste õigus- ja haldusnormide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 5

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 6

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

...

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*